

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/7/2021
Identifikačné číslo spisu: 4020200547
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:4020200547.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: H. X., narodený XX. Y. XXXX, bytom H. X. X, Q., právne zastúpeného JUDr. Michalom Magdolenom, advokátom so sídlom Farská 28, Nitra, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17. januára 2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sa/95/2020-139 zo dňa 25. januára 2021, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 23Sa/95/2020-139 zo dňa 25. januára 2021 podľa § 199 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17. januára 2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Preskúmaným rozhodnutím generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2018, ktorým Sociálna poisťovňa - ústredie zamietla žiadosť žalobcu o zvýšenie invalidného dôchodku (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Žalovaný posúdil zdravotný stav žalobcu prostredníctvom druhostupňového posudkového lekára v Nitre, ktorý preskúmal zdravotný stav žalobcu dňa 3. januára 2019 a konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobcu je motorická polyneuropathia dolných končatín zmiešanej etiológie, stredne ťažkého stupňa. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu prislúcha miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť je 60 %. Za ostatné zdravotné postihnutia žalobcovi zvýšil percentuálnu

mieru o 10 %, t. j. miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť je 70 %. Posudkový lekár sa oboznámil s lekárskymi správami, prepúšťacou správou z hospitalizácie na Chirurgickej klinike Fakultnej nemocnice Nitra zo dňa 21. marca 2018 - 3. apríla 2018 a od 9. mája 2018 - 21. mája 2018, lekárskou správou o EMG vyšetrení zo dňa 10. septembra 2018 a lekárskou správou z chirurgického vyšetrenia zo dňa 18. septembra 2018. Z týchto podkladov vyplýva, že žalobca má nasledujúce ochorenia: choroby nervového systému, postihnutie mozgu, zápalové choroby mozgu a miechy, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneurotídy a polyneuropathie stredne ťažkej formy, stav po operácii bedrovej chrbtice pre herniu disku v r. 2009, stav po extrakcii loďkovitej kosti vpravo s čiastočnou artrózou RCP, stav po amputácii 3. - 5. prsta pravej nohy pre osteomyelitídu v máji 2018.

2. Krajský súd považoval preskúmané rozhodnutie žalovaného za vydané v súlade so zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), ako aj prílohou č. 4 k cit. zákonu. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním nezistil žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by malo byť rozhodnutie žalovaného zrušené. Teda po vyhodnotení závažnosti dôvodov žaloby vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, ako aj k obsahu pripojeného spisu žalovaného vyslovil, že nezistil dôvod, že by sa žalovaný odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre správnosť napadnutého výroku rozhodnutia. Zároveň poznamenal, že ak by žalobca relevantným spôsobom preukázal výrazné zhoršenie svojho zdravotného stavu lekárskymi nálezmi, môže kedykoľvek požiadať žalovaného o zvýšenie invalidného dôchodku.

3. Uviedol, že nové skutočnosti, ktoré by pri doterajšom posudzovaní zdravotného stavu žalobcu neboli známe a zhodnotené, a ktoré by prípadne odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku, žalobca k žalobe nepripojil. Rovnako tak nepredložil žiadne nové lekárske nálezy, ktoré by preukazovali výrazné zhoršenie jeho zdravotného stavu. Ďalej uviedol, že posudkový lekár rozhodol po vlastnom vyšetrení zdravotného stavu žalobcu a posúdení odborných lekárskeho nálezov z oblastí, na ktoré si žalobca sťažuje a svoj posudok aj náležite zdôvodnil.

4. Taktiež poukázal na skutočnosť, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj v konaní o odvolaní na základe predložených odborných nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že zdravotný stav žalobcu je zhoršený na úroveň invalidity.

5. Námietku žalobcu, uvedenú v žalobe, že posudkový lekár v lekárskej správe zo dňa 3. januára 2019 neuvádza jeho ochorenie, a to inkontinenciu moču II. stupňa, aj napriek tomu, že uviedol, že neudrží moč, považoval správny súd za neopodstatnenú, pretože už v r. 2017, kedy bol preskúmaný zdravotný stav žalobcu posudkovým lekárom, bolo konštatované, že udávaná močová inkontinencia nie je zdokumentovaná urologickým vyšetrením a žalobca nenesí ani hygienické pomôcky. Zmena v tomto ochorení nenastala ani pri opätovnom posudzovaní zdravotného stavu posudkovým lekárom ústredia dňa 3. januára 2019, nakoľko žalobca v priebehu celého obdobia od r. 2014 nebol na vyšetrení u urológa a ani nenesí hygienické pomôcky. Z toho dôvodu toto ochorenie nemôže byť posudkovo hodnotené. Zdôraznil, že hoci urologickým vyšetrením z 10. apríla 2017 bola potvrdená inkontinencia moču II. stupňa, žalobca v žalobe nepožaduje správne, aby toto ochorenie bolo zaradené ako rozhodujúce zdravotné postihnutie, pretože nie je možné jeho ochorenie zaradiť do kapt. XI. odd. B, položka 4 písm. c/, prílohy č. 4, kde je miera poklesu v rozmedzí 60 -70 %. Takáto miera poklesu by pripadala do úvahy, ak by žalobca trpel úplnou inkontinenciou moču s prihliadnutím na etiológiu, riešenú permanentným katétrom, čo však nie je prípad žalobcu, keďže tento nie je liečený urológom a jeho zdravotný stav nie je riešený permanentným katétrom. U žalobcu sa jedná o stresovú inkontinenciu II. stupňa, pri ktorej je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30-40 %.

6. Z pripojeného posudkového spisu správny súd zistil, že žalobca bol v správnom konaní v predvolaní na posúdenie zdravotného stavu u posudkového lekára vyzvaný na predloženie nových urologických

nálezov, ktoré však nepredložil, a preto posudkový lekár konštatoval, že od r. 2014 nebol žalobca vyšetrený a nenosí ani hygienické pomôcky.

7. Za neopodstatnenú pokladal aj ďalšiu námietku žalobcu, týkajúcu sa operačného zákroku, ktorý bol vykonaný dňa 15. mája 2017, a spočíval v totálnej resekcii kostí Proximal Rov Carpectomi, po ktorej žalobca nedokáže uchopiť predmety, s ohľadom na ktoré skutočnosti žalobca poukázal na to, že miera poklesu pri strate úchopovej schopnosti je zaradená ako zdravotné postihnutie do kapt. XV., odd. G, položka 28 prílohy č. 4, kde je možná miera poklesu 60-70 %, pričom o tomto postihnutí nie je v odôvodnení rozhodnutia žalovaného ani zmienka. Uviedol, že už z lekárskej správy z 22. augusta 2017 je zrejmé, že posudkový lekár žalovaného sa oboznámil s prepúšťacou správou z hospitalizácie zo dňa 17. mája 2017, podľa ktorej žalobca podstúpil operáciu pravého zápästia, pooperačný priebeh bol v norme a rehabilitačným vyšetrením dva mesiace po operácii bolo preukázané, že žalobca má plný uzáver prstov do dlane, mierny edém a presiahnutie prstov pravej ruky a zápästia, deficit pohyblivosti v dorze pravej ruky, viazne jemná motorika, štipku nevykoná. Doplnil, že pri opätovnom posudzovaní zdravotného stavu žalobcu dňa 03. januára 2019 posudkový lekár žalobcu vyšetřil a zistil, že pravá ruka je na stisk slabšia, a tiež že štipku vykoná s pravou rukou s obtiažami. Mal teda za to, že sa nejedná o úplnú stratu úchopovej schopnosti pravej ruky. Nie je preto možné toto ochorenie považovať za rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobcu a zaradiť ho podľa kapt. XV., odd. G, položka 28, písm. b/ s mierou poklesu 60-70 % tak, ako to žalobca žiada.

8. Správny súd preto považoval záver posudkového lekára zo dňa 03. januára 2019, ktorým určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie motorickú polyneuropathiю dolných končatín stredne ťažkú, podľa kapt. VI., odd. A, položka 10, písm. b/ a určil mieru poklesu 60 %, čo je horná hranica rozpätia, ako aj zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 o 10 % za iné zdravotné postihnutia, ktorými žalobca trpí, za správny.

9. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

II.

10. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), a tiež že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

12. Žalobca namietal, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou zhoršujúceho sa zdravotného stavu žalobcu. Poukázal na skutočnosť, že napriek tomu, že spolu so žalobou predložil lekársku správu zo dňa 21. marca 2019 a lekársku správu zo dňa 22. februára 2018, v ktorých sa konštatuje ťažké obmedzenie úchopovej schopnosti ruky, pričom sa jedná o stav trvalý, krajský súd svojvoľne konštatoval, že hybnosť ruky žalobcu je obmedzená iba v ľahkom stupni. Zároveň poukázal na skutočnosť, že za stratu úchopovej schopnosti ruky je možné priznať mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti až v rozsahu 60 - 70 %. Ďalej namietal, že hoci žalobca žiadal o vykonanie znaleckého posudku, ktorý by posúdil jeho aktuálny zdravotný stav, jeho žiadosti nebolo vyhovené. Krajskému súdu taktiež vyčítal, že v napadnutom rozsudku neodstránil vytýkané nedostatky svojho prvého rozhodnutia tak, ako mu to kasačný súd v zrušujúcom rozhodnutí definoval, dôsledkom čoho aj nové rozhodnutie správneho súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení, ktoré je v rozpore so skutočnosťami preukázanými lekáorskými správami, pričom tento rozsudok bol vydaný bez náležitého odôvodnenia, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

13. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobca navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

14. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila v podaní zo dňa 23. júna 2021, v ktorom označila dôvody uvádzané žalobcom v kasačnej sťažnosti za neopodstatnené. Zároveň sa vyjadrila, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, dostatočne sa vysporiadal so všetkými námietkami a argumentmi žalobcu a rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Napokon navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol a zároveň žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

IV.

15. Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené dňa 29. júla 2021 na vedomie.

V.

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

17. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

18. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

19. Z vyššie citovaného odseku 2 vyplýva, že zákonodarca upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré následne aj dokončí.

20. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

24. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

25. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

26. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17. januára 2019, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2018. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o zvýšenie invalidného dôchodku.

27. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

28. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

29. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

30. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

31. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe
a/ lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

32. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

33. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

34. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

35. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

36. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový

lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

37. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

38. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

39. Najvyšší správny súd mal za preukázané, že žalobca požiadal dňa 19. mája 2018 o zvýšenie invalidného dôchodku. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2018 prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetnú žiadosť žalobcu zamietol. Podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 2. októbra 2018 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, ktorý zistil u žalobcu jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti; podklad pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovali prepúšťacia správa žalobcu po hospitalizácii na Chirurgickej klinike Fakultnej nemocnice Nitra od 21. marca - 3. apríla 2018, ako aj prepúšťacia správa po opätovnej hospitalizácii od 9. mája - 21. mája 2018, a taktiež aj ambulancná správa z EMG vyšetrenia zo dňa 10. septembra 2018. Posudkový lekár žalobcu súčasne informoval o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkali posúdenia jeho zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo naďalej určené: Polyneuropatia podľa Kapitoly VI, oddielu A, Položka č. 10, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 60 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 40 až 60 %). Pre ostatné zdravotné postihnutia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu rozhodol o zvýšení percentuálnej miery o 10 % na celkových 70 %. Vo výroku posudku posudkový lekár konštatoval, že žalobca je naďalej podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách 70 %.

40. Na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu z 18. októbra 2018 zdravotný stav opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Nitre dňa 3. januára 2019, ktorý zhodnotiac závery plynúce z prepúšťacích správ po opätovnej hospitalizácii žalobcu v dňoch 21. marca 2018 - 3. apríla 2018 a 9. mája 2018 - 21. mája 2018, ako aj z chirurgického vyšetrenia z 18. septembra 2018 a vlastného vyšetrenia žalobcu, dospel k zhodnému záveru, že žalobca je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. U žalobcu bola stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v celkovom súhrne 70 % (60 % + 10 %) s tým, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo opakovane určené - motorická polyneuropatia dolných končatín zmiešanej etiológie stredne ťažkého stupňa podľa Kapitoly VI, oddiel A, položka č. 10, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 60 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za súčasného navýšenia o 10 %, keďže závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

41. S ohľadom na uvedený záver generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím Číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 17. januára 2019 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 18. októbra 2018.

42. Najvyšší správny súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj pripojeného

posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch dospeli k záveru o neopodstatnenosti žalobcovej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku. V tomto smere teda správne pristúpili k zamietnutiu jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu, že predložené listinné dôkazy (odborné lekárske nálezy) nepreukázali také zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo zvýšiť stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

43. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

44. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho posudku a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu nie je daný dôvod na zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a tým aj na zmenu určenej percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, tak ako to požaduje žalobca. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre vyhoviecie jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku. Má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudku je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a k rozhodnutiu o zvýšení percentuálnej miery poklesu pre iné zdravotné postihnutie.

45. Žalobca v kasačnej sťažnosti v namieta, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou zhoršujúceho sa zdravotného stavu žalobcu, poukazujúc na skutočnosť, že napriek tomu, že spolu so žalobou predložil lekársku správu zo dňa 21. marca 2019 a lekársku správu zo dňa 22. februára 2018, v ktorých sa konštatuje ťažké obmedzenie úchopovej schopnosti ruky, pričom sa jedná o stav trvalý, krajský súd svojvoľne konštatoval, že hybnosť ruky žalobcu je obmedzená iba v ľahkom stupni.

46. Vychádzajúc z vyjadrení žalobcu viažucich sa k operačnému zákroku (vykonanému dňa 15. mája 2017), spočívajúceho v totálnej resekcii kostí Proximal Rov Carpectomi, po ktorej žalobca nedokáže

uchopiť predmety, s ohľadom na ktoré skutočnosti žalobca poukázal na to, že miera poklesu pri strate úchopovej schopnosti je zaradená ako zdravotné postihnutie do Kapitoly XV., oddiel G, položka 28 prílohy č. 4, kde je možná miera poklesu 60-70 %, najvyšší správny súd ustálil, že žalobca v prvom rade nesúhlasil so stanoveným rozhodujúcim zdravotným postihnutím a od toho potom odvíjajúcej sa určenej percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Po preskúmaní týchto zásadných námietok aj v kontexte na obsah príslušných lekárskeho posudkov najvyšší správny súd dospel k záveru, že posudkoví lekári sociálnej poisťovne oboch stupňov sa jednoznačne zhodli na závere, že v relevantnom čase, teda v čase vyhotovovania lekárskeho posudkov na základe predložených lekárskeho správ sa čo do určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia jednalo o ochorenie zaradené do Kapitoly VI, oddiel A, položka 10, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. - motorická polyneuropatia dolných končatín zmiešanej etiológie, stredne ťažkého stupňa. Posudkový lekár stanovil percentuálnu mieru poklesu na hornej hranici 60 % (z rozmedzia 40 % - 60 %). Zároveň s prihliadnutím na ostatné ochorenia, ktoré svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu, percentuálnu mieru v súlade s § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. navýšil o 10 %. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pokiaľ teda žalobca s ohľadom na mieru poklesu pri strate úchopovej schopnosti pravej ruky žiadal o určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia podľa Kapitoly XV., oddiel G, položka 28, písm. b/ s mierou poklesu 60-70 %, nemohol túto námietku kasačný súd vyhodnotiť ako dôvodnú, nakoľko z lekárskej správy zo dňa 03. januára 2019 vyplýva, že pravá ruka je na stisk slabšia a štipku vykoná s pravou rukou s obtiažami, v danom prípade sa však nejedná o úplnú stratu úchopovej schopnosti pravej ruky.

47. Ku námietke žalobcu, že nebolo vyhovieť jeho žiadosti o vykonanie znaleckého posudku, ktorý by posúdil jeho aktuálny zdravotný stav, kasačný súd uvádza, že ani túto nemohol pokladať za opodstatnenú. Je totiž potrebné prisvedčiť správnosti záveru krajského súdu, ktorý v danom prípade nemal pochybnosti o skutkových zisteniach zo strany správnych orgánov a ich posudkových lekárov a závery uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaného vyhodnotil ako dostatočne presvedčivé a odôvodňujúce rozhodnutie správneho orgánu vo veci samej, preto dospel k záveru, že nariadenie dokazovania znaleckým posudkom vo veci nie je potrebné. Navyše žalobca mal možnosť a právo predložiť vlastný znalecký posudok vypracovaný zapísaným znalcom z príslušného medicínskeho odboru a vnieť tak pochybnosť do ustáleného skutkového stavu.

48. K námietke žalobcu, že krajský súd v napadnutom rozsudku neodstránil vytýkané nedostatky svojho predchádzajúceho rozhodnutia v tejto veci tak, ako mu to kasačný súd uložil v zrušujúcom rozhodnutí, v dôsledku čoho bol aj napadnutý rozsudok vydaný bez náležitého odôvodnenia, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, najvyšší správny súd uvádza, že ani na túto nie je možné prihliadnuť. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sk/39/2019 zo dňa 25. novembra 2020 vyplýva, že predchádzajúce pochybenia krajského súdu spočívali najmä v absencii vyhodnotenia zdravotného postihnutia z hľadiska zachovania úchopovej schopnosti pravej ruky a zistenia, či ide o dominantnú alebo nedominantnú končatinu. Rovnako tiež opomenul vyhodnotiť opodstatnenosť námietky nezohľadnenia tvrdenej inkontinencie moču, a to aj z hľadiska, či žalobca bol v správnom konaní vyzvaný na predloženie aktuálnych urologických nálezov v období rokov 2017 až 2019. Napokon bolo krajskému súdu vytýkané neuvedenie, na základe ktorých lekárskeho nálezov je hybnosť ruky žalobcu obmedzená iba v ľahkom stupni, z ktorého dôvodu nie je možné kvalifikovať toto zdravotné obmedzenie ako „strata úchopovej schopnosti ruky“. Zo záverov krajského súdu uvedených v napadnutom rozsudku, konkrétne z jeho bodov 16 a 17 je zrejmé, že vytýkané nedostatky boli krajským súdom v napadnutom rozsudku odstránené, nakoľko jeho odôvodnenie dáva dostatočné a presvedčivé odpovede na otázky nastolené zrušujúcim rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Zároveň najvyšší správny súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 139 ods. 2 SSP. V tomto smere najvyšší správny súd podrobil prieskumu rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že tento atribúty preskúmateľnosti spĺňa. Z napadnutého rozsudku je zrejмый stručný priebeh administratívneho konania, zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie pre danú vec zásadných faktov, zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovanej a tiež posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov. Krajský súd v

predmetnej veci postačujúcim spôsobom reflektoval na žalobcom vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie, ktorým žalobu ako nedôvodnú zamietol, presvedčivo a náležite odôvodnil.

49. Záverom najvyšší správny súd zdôrazňuje, že uvedeným rozhodnutím žalovanej a súdu nie je dotknuté právo žalobcu podať si novú žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, a to na základe nových lekárskeho správ o vyšetrení jeho zdravotného stavu.

50. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

51. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

52. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.